

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De|| EXTREMA VNCTIO-||NE, ORDINE, ET MATRI-||MONIO.|| SINGVLIS LIBRIS
EX-||PLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VI. Soluuntur argumenta aduersariorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54104)

ciales difficultates, instituit Dominus speciale præsidium: præsertim quia sæpe accidit, vt qui in extremis agunt, nec possint audire verbum exhortationis, nec Eucharistiam percipere, nimirum morbo grauati, & vsu sensuum priuati; inungi autem, & Sacramenti huius fructum percipere semper possunt.

CAPVT SEXTVM.

Soluuntur argumenta aduersariorum.

PRÆTER argumenta quibus nituntur aduersarij locum Iacobi peruertere, de quibus supra diximus, habent etiam quædam alia, quibus directè hoc Sacramentum impugnant.

PRIMUM argumentum Lutheri est: *Si vnctio infirmorum Sacramentum esset, haberet effectum infallibilem, at non habet, vt ex eo constat, quod paucissimi sanantur, cum tamen promissio huius ceremoniæ sit sanitas corporalis.* RESPONDEO, duobus modis ad hoc respondent Catholici. Quidam enim, in quibus est Dominicus à Soto dist. 23. quæst. 1. artic. 2. existimant corporalem sanitatem esse absolutum; & infallibilem effectum huius Sacramenti: sed dicunt non promitti nec dari per hoc Sacramentum integram sanitatem, sed certum quendam gradum auxilij supernaturalis, qui interdum satis erit ad sanandum, interdum non erit satis; semper autem ceteris paribus, sanandum citius inunctum, quàm non inunctum.

Hæc solutio mihi non placet, cum omnes Theologi, & ipsa Concilia, Florentinum & Tridentinum, disertè pronuncient sanitatem in hoc Sacramento promitti conditionaliter, id est, si animæ saluti expediat. ACCEDIT etiam quod non licet eiusmodi temporalia bona absolute petere, cum non constet nobis, sintne nobis vtilia, vel inutilia?

Sed, inquit Sotus, interdum accidit, vt cum inunctus conualescit, peior euadat: obtinuit ergo sanitatem per Sacramentum, quæ tamen animæ non expediebat. RESPONDEO, eum, qui post vnctionem sanatur, & peior euadit, sanitatem recuperasse, non vi Sacramenti, sed naturalibus remediis: nisi for-

tè is, qui nunc peior euasit, paulò pòst optimus euasurus sit, illi enim dicitur sanitas prodesse, cui prodest secundum prædestinationem, etiamsi ad tempus obesse videatur.

Dico igitur promissionem absolutam, siue absolutè intelligendam non esse sanitatem corporalem, sed remissionem peccatorum, & auxilium spirituale, quod semper est utile, nunquam noxium; sanitatem autem corporalem, pertinere quidem ad huius Sacramenti promissionem, sed conditionatam, id est, si ea fuerit animæ utilis.

SECUND. argum. Caluini est: *Si ex eo quod Apostoli ungebant oleo, & curabant, Sacramentum colligitur Vnctionis infirmorum; debet etiam colligi Sacramentum ex eo, quod Dominus luto, & sputo, & aqua Siloë sanauit cecum; & ex alijs similibus cæremonijs.* RESPONDEO argumentum Caluini præsupponit, Catholicos niti præcipuè in hoc Sacramento testimonio Marci, qui cap. 6. refert Apostolos olei vnctione multos curasse. Atqui nos suprâ contrarium docuimus. Quia tamen aliqui Catholici non omninò improbabiler testimonio Marci vtuntur, soluamus in eorum gratiam hoc argumentum.

Dico igitur magnum esse discrimen inter hanc vnctionem, quam describit Marcus, & alias cæremonijs, quibus Apostoli, vel ipse Dominus utebantur in morbis curandis. Nam de alijs cæremonijs nullum exstat testimonium Scripturæ, quo iubeamur illas frequentare: de hac autem exstat Iac. 5. PRAETEREA, de alijs nulla exstat promissio gratiæ spiritualis; de hoc autem exstat Iac. 5. siquidè Iacobus addidit, quod Marcus omisit. AD HÆC in alijs cæremonijs non designatur certus Minister, & re ipsa scimus, quosuis etiam laicos in primitiua Ecclesia donum habuisse curandi: at, in hac cæremonia designantur certi Ministri, nimirum presbyteri, Iacobi 5.

TERTIVM argumentum Kemnitij: *Vnctionis cæremonia extra donum curationis, partim ab Hæreticis, partim ab Ethnicis originem ducit. Nam qui primi ceperunt vti cæremonia vnctionis per modum Sacramenti sine dono curandi, fuerunt hæretici Valentiniani, vt patet ex Irenæo lib. 1. cap. 18. Præterea Ethnici consueuerunt ungeri mortuos, vt patet ex illo Virgilij:*

Cor.

Corpusq̄ lauant frigentis, & unguunt.

Vnde Apuleius illud vocat vltimum lauacrum lib. 9. de asino aureo. Similia verò sunt his Ethnicis superstitionibus, quæ narrat Dionysius, cap. 7. de Ecclesiastica hierarchia.

RESPONDEO, hæreticorum illorum ritus à nostro diuersissimus fuit. Illi enim ungebant non moriturum, sed iam mortuum, vt patet ex collatione huius loci Irenæi cum Epiphano, hæres. 36. Quod enim Irenæus dicit, ungi solitos ab hæreticis ad finem defunctionis, quod ambiguum esse poterat, Epiphanius apertè dicit, ungi solitos ipsos defunctos. PRAETerea illi ungebant aqua, & oleo simul mixtis, vt esset illa vnctio loco Baptismi; nos autem separamus hanc vnctionem à Baptismo, nec miscemus aquam cum oleo. DENIQUE illi vtebantur inauditis quibusdam, & horribilibus verbis Hebraicis, cum nos prece simplici, & apertissima vtamur.

Quod autem attinet ad Ethnicas superstitiones, duo sunt Kemnitij peccata PRIMVM, quod tota eius disputatio est præterrem: nos enim agimus de vnctione viuorum, & ille argumentum sumit ex vnctione mortuorum. Et sanè eodem argumento potuisset oppugnare Sacramentum Baptismi, quia post mortem corpora lauabantur à Gentilibus: & nunc etiam lauantur à Christianis, cuius rei exemplum habemus Actor 9. Tabitham enim mortuam Christiani lauarunt.

SECUNDO, falsò dicit Dionysij ritum sumptum ab Ethnicis superstitionibus; cum potius Ethnici in his rebus Hebræos antiquiores sint imitati: nam Hebræi ungebant corpora mortuorum, vt patet ex Euangelio. Nam Matth. 26. laudans Dominus Mariæ pietatem, quæ ipsum inunxerat: *Ad sepeliendum*, inquit, *me fecit*, & Ioannes cap. 19. vbi narrat, corpus Domini cum unguentis sepultum, addit: *Sicut mos est Iudæis sepelire*. Et idem scimus antiquissimis temporibus vsurpatum in sepultura Patriarchæ Iacob, & Ioseph, Genes. vt.

QUARTVM argumentum eiusdem Kemnitij: *Progressus istius vnctionis aperè docet non esse Sacramentum. Nam initio Apostoli ungebant oleo simplici ægros, vt illos curarēt: deinde cœperunt aliqui addere benedictionem, oleumq̄ consecrare; vtebantur tamen eo ad eundem finem ad quẽ Apostolus quondam*

quondam

quondam, nimirum ad curandos aegrotos diuino miraculo, ut patet ex miraculis, quæ narrantur facta per oleum benedictum à S. Martino, aliq̄ multis Sanctis viris, ut legere est apud Sulpitium in vita B. Martini, & in Palladij historia Lausiaca, & Theodoretij historia religiosa. Tandem cum miracula omninò cessassent, ne ociosa maneret cæremonia vngendi, Felix IV. voluit vngi infirmos.

RESPONDEO argumentum partim ex leuibus coniecturis, partim ex falsis constare. Nam quod Apostoli vterentur oleo simplici, nec probat, nec probare potest Kemnitius, nisi more suo; quia Scriptura non nominat oleum benedictum. At nos habemus Clementem, qui Apostolis tribuit doctrinam de oleo benedicendo, lib. 8. constit. cap. 35. & Basilium, qui olei benedictionem, Apostolicam traditionem esse dicit, libro de Spiritu sancto, cap. 27. & Beda in cap. 5. Iacobi, vbi dicit Iacobum præscribere oleum benedictum. Et certè magis credi debet tribus testibus affirmantibus, quàm infinitis nihil dicentibus. Quod autem Felix IV. instituerit oleum infirmorum, mendacium esse supra demonstrauius, etiam Caluini, & Magdeburg. testimonio.

Quod verò cæremonia vngendi infirmos per modum Sacramenti, nata sit ex vnctione illa, quæ per modum miraculi operabatur, non probat Kemnitius, nisi quia sic ipse existimat. Sed nos contrario modo coniecimus factum esse progressum istum olei, nimirum ex eo, quod in Sacramento Extremæ vnctionis sæpe accidebat vt homines curarentur; inde cœperunt quidam viri sancti etiam extra Sacramentum vti oleo, non quidem ab Episcopo benedicto ad vsum Sacramenti, sed simpliciter signo crucis ab ipsis sanctificato, ad curandos morbos.

Quo etiam modo videmus factum in aqua, quia in Baptismo aliquando curabantur homines ab ægritudine corporali, vt Augustinus testatur in epist. 23. & narrat ipse idem exempla quædam huius rei, lib. 22. de ciuit. Dei. cap. 8. Inde cœperunt multi etiam extra Baptismum vti aqua benedicta ad curandos morbos, cuius rei multa exempla exstant apud eosdem auctores, Palladium, Theodoretum, & alios.

QVINTVM argumentum est Kemnitij ibidem, & Illyrici in Cent. 2. 3. 4. 5. 6. cap. 6. quod scilicet non existent exempla antiqua,

antiqua, quod sancti viri in extremis agētes oleo benedicto perungi voluerint.

RESPONDEO, non existare eiusmodi exempla, quia non scribuntur res notissimæ, & quotidianæ. Nam certè S. Bernardus, nunquam omisisset eiusmodi Sacramentum, cum constet eum maximi fecisse hoc Sacramentum, ex vita sancti Malachiæ ab ipso Bernardo scripta, & simul constet eum habuisse summam commoditatem Sacramenti percipiendi, cum & mortem suam præviderit, & prædixerit, & tamen scriptum non est eum accepisse hoc Sacramentum.

CAPVT SEPTIMVM.

De materia, & forma huius Sacramenti.

MATERIA Sacramenti huius est oleum oliuæ ab Episcopo benedictum. Id habet Concilium Florentinum in instructione Armenorum, & Tridentinum loco citato: necnon Concilia, & Pontifices, ac Patres suprâ citati. Quod quidem ita accipiendum est, vt consecratio, & benedictio Episcopalis in hoc Sacramento, sit de essentia materiæ Sacramenti; non autem accidentaria, vt consecratio aquæ in Baptismo. Concilia siquidem Florentinum, & Tridentinum, quæ propter hæreticos magis distinctè hæc omnia explicuerunt, in Baptismo materiam esse dicunt aquam simplicem, nec addunt benedictam; in Extrema verò vñctione, vt etiam in Confirmatione, docent esse oleum ab Episcopo consecratum.

Iam verò forma, sunt illa verba: *Per istam sanctam vñctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti per visum, &c.* Istam formam tradunt Concilia Florentinum & Tridentinum, & communiter Scholastici.

Sunt autem hoc loco tria NOTANDA. PRIMO his verbis explicari omnia, quæ in forma Sacramenti explicari debent, nimirum causam principalem, quæ est Dei misericordia; & instrumentariam, quæ est sacra vñctio; nec non effectum, id est, remissionem peccati, & consequenter corporalem sanitatem, quæ ex remissione perfecta peccati pendet, sicut